

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 71. Qualiter Simonia dividatur in mentalem, conventionalem & realem, & quæ singularum naturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

consecratus, jurisdictionis spiritualis, vel spirituale officium, atque hæc propriissimè Simonia est, cui principaliter convenit data paulo ante definitio Simonia. Simonia juris positivi Ecclesiastici, utpote inducta per legem merè Ecclesiasticam ex motivo religionis, iisdemque pœnis, quibus Simonia juris naturalis & divini, subiecta, est ea, quæ res una spiritualis aut huic annexa commutatur auctoritatè cum alia spirituali, ut contingit in permutatione beneficiorum facta sine auctoritate & licentia Superioris habentis ad hoc potestatem, c. *questum. c. cum olim. de permur. benefic. uti & in transacione super lite beneficii. c. 4. de transact. c. cum pridem. de pactis.* Suarez, l. c. c. 2. § 7. Less. c. 35. n. 25. Castrop. l. c. n. 2. Pirh. l. c. n. 5. Wiestn. n. 4. Reiffenst. n. 25, ad quam quoque Simoniam ab iis reducuntur resignationes beneficiorum confidentiales, de quibus infra. Quin & Officia Oeconomi, Vicedomini, Sacristæ Thesaurarii, Castaldi (qui idem est ac major domus, ut Gloss.) ad rerum Ecclesiæ temporalem administrationem, custodiam, defensionem instituta, huc spectant, quæ si spirituale nihil, sanctitatemque nullam per consecrationem aut benedictionem contineant, eorum tamen venditionem ad Simoniam juris humani referri, ejusque pœnis subiacere, eò quòd ut talis prohibeatur ab Ecclesiâ, *can. si quis Episcopus. c. 1. q. 1. can. Salvator. e. 1. q. 3. c. consulere. 38. h. ut.* tenent Less. l. c. n. 26. Suarez, l. c. Castrop. Pirh. Reiffenst. l. c. Wiestn. n. 5. An verò ea venditio, & in genere, nunc Simonia purè juris humani Ecclesiastici sit propriè, & non minùs Simonia quàm Simonia juris divini, in eo non ita conveniunt AA. affirmant id ipsum Suarez, Less. Reiffenst. Wiestn. l. c. ex ea ratione: quòd, cum in beneficiis Ecclesiasticis titulo spirituali, annexi sint redditus temporales, quorum præcipuè intuitu fieri possunt, & frequenter sunt permutationes & resignationes eorum, Ecclesiâ propter periculum Simoniacæ pravitatis, & similitudinem cum ea rectè eas tales præsumit, & ut tales prohibet fieri auctoritate propria. Similiter officia illa memorata temporalia, quia connectionem & affinitatem quandam habent cum cultu divino, in ejus diminutionem, quia eorum venditio facile cedere potest, ab Ecclesiâ invendibilia reddita sunt instar rerum verè spiritualium iisque annexarum, ac ita intuitu cultus divini diminuendi, & vi reparationis Ecclesiæ Simoniacæ labes contrahitur, dando temporale pro temporali habente annexum seu respiciente spirituale, etiamsi detur sine respectu ad illud spirituale ei annexum. Possè autem Ecclesiâ actum ex se indifferentem ex motivo turpitudinis in vitio aliquo affine v. g. Simoniacæ reposito, prohibendo facere materiam talis vitii, non mutando naturas rerum in genere entis, sed solum in genere moris; uti è contra actum talem ex motivo honestatis relucente in aliqua virtute, v. g. religionis, præcipiendo materiam illius, pater à simili, v. g. in fornicatione cum conjugine vel affine in gradu solo jure Ecclesiastico prohibito, quæ committitur incestus; etsi talis ex natura rei non sit in effusione sanguinis intra Ecclesiâ ob loci reverentiam prohibita. Contrarium nihilominus, nimirum non esse propriè Simoniam, & consequenter definitionem Simoniacæ supra datam (quam tamen communiter DD. admittunt, ut & divisionem in eam, quæ est juris divini, & quæ est juris humani, esse legitimam) non esse exactam, defendunt Durand, in 4. dist. 15. q. 1. Sotus l. 6. de just. 9. s. n. 3. Rodriq. tom. 2. sum. c. 56. n. 2. § 3, &

Paludan. in 4. dist. 25. q. 4. a. 2. Pirh. b. t. n. 6. Laym. & alii apud Castrop. l. c. qui proinde, etsi ea omnia paulò ante dicta de potestate Ecclesiæ statuendi illa intra materiam Simoniacæ approbet; tamen cum Valent. Tom. 1. d. 6. q. 16. p. 5. n. 2. dicit hanc quæstionem: num talis transgressio prohibitionis Ecclesiæ constituatur in propria specie Simoniacæ ejusdemque sit rationis cum Simonia juris divini, esse quæstionem de nomine, quem vide.

Quæst. 71. Qualiter Simonia dividatur in mentalem, conventionalem & realem, & quæ singularum natura?

1. Resp. primò: Divisio hæc passim recepta à Juristis & Theologis. Et quidem Simonia mentalis est, dum quis dat temporale pro spirituali, & contra, sine ullo pacto expresso, vel tacito externè manifestato, hac tamen interna intentione seu proposito, ut alterum obliget, moveat seu alliciat ad dandum spirituale pro temporali, & contra ad dandum temporale pro spirituali. Ad hanc Simoniam requiritur, ut actu quis det (non enim ex eo dicitur mentalis, quòd illa intentio non exeat in actum exteriorem dandi & recipiendi, sed quòd ea non declaratur, ut Castrop. l. c. n. 3.) ita ut, licèt coram Deo committat veram Simoniam mortaliter peccaminosam, quando præcitè internè proponit dare aut præstare temporale pro spirituali, vel contra, etsi hoc propositum necdum executus sit, aut alio actu manifestatum, non tamen dicatur mentalis in eo sensu, in quo communiter loquuntur AA. sed simpliciter Simonia interna, Wiestn. b. t. n. 7. etsi in hoc non parum quæstionis de nomine videatur intercurrere. Committitur hæc Simonia propriè mentalis quandoque ex parte unius tantum, v. g. dantis; quandoque ex parte utriusque, nimirum tam recipientis quàm dantis, ita ut tam ille det animo Simoniacò obtinendi spirituale pro temporali, quàm ille recipiat, simili animo, etsi neuter alteri hunc suum animum manifestet exteriùs. Nam si tale quid exteriùs dicant aut agant, unde alter in notitiam talis perversæ intentionis alterius devenire possit, jam non sit Simonia mentalis, sed conventionalis: Et, si insuper detur quid aut accipiatur, evadat Simonia realis, & pœnas juris ipso facto inducat, quas alias nullas inducit, quamdiu talis intentio manet occulta, sed solum Deum judicem & ultorem habet. Talis igitur Simonia propriè mentalis est, v. g. dum quis servit Episcopo pro exiguo & incompetente salario ea intentione occulta, nullo externo signo manifestata, ut ab eo sibi in compensationem servitij conferatur beneficium, ut ex c. *una nos. de fil. præsby. §. licèt.* Gonz. *ibid.* n. 2. Suar. l. c. c. 40. n. 3. Item dum quis inhians beneficio, offert munera vel obsequia collatori, patrono, electoribus, aut ei, quem scit apud eos plurimum valere, simulando externè se omnino gratis, vel nescio quo alio licito titulo offerre seu exhibere, habens interea in animo intentionem, illo munere vel obsequio movendi ad conferendum, aut procurandum sibi beneficium.

2. Resp. Secundo: Simonia conventionalis est, dum intervenit quoque conventio seu pactum expressum vel tacitum externè manifestatum dandi temporale pro spirituali, aut è contra spirituale pro temporali, ita tamen, ut ex neutra parte vel saltem ex una solum parte sit completum seu datum executioni, v. g. si Beneficium sit collatum, temporali tamen ab accipiente Beneficium nondum dato. Navar. c. 23. n. 103. Valent. tom. 5. d. 6. q. 16.

p. 3. vers. & notand. Castrop. l. c. Pirh. num. 8. cum communi. Et si ex neutra parte secuta sit executio, dicitur Simonia conventionalis pura, si ex una tantum parte, sive quoad traditionem pretii, sive quoad dationem mercis, facta executio, dicitur conventionalis mixta, nempe ex conventionali & verbali, Pirh. l. c. Wiestn. n. 7. Reiffenst. n. 19. si verò fieret solum externa pollicitatio ab uno, eaque ab altero non acceptaretur; non foret conventionalis; cum conventio seu pactum sit duorum vel plurium in idem placitum consensus, sed remaneret mentalis. Farin. l. 1. decis. 34. à num. 4. Pirh. Castrop. Reiffenst. l. cit.

3. Resp. Tertio: Simonia realis est, quando pactio seu conventio tacita vel expressa de danda re spirituali pro temporali, aut è contra ex utraque parte actuali traditione tam mercis quam pretii (saltem inchoata, id est, parte mercis & parte pretii) completa est; quousque enim hac ratione completa non est Simonia, manet conventionalis, & pœnas canonicas non incurrit. ita Gutt. can. 99. l. 1. c. 9. n. 10. Covat. in reg. peccatum 2. §. 9. num. 7. Paris. de resign. l. 7. q. 2. n. 7. Less. l. 2. c. 25. du. 6. n. 36. Suar. l. c. n. 5. Pirh. n. 9. Reiffenst. num. 20. Wiestner. num. 7. cum communiore contra Sotum l. 9. q. 8. a. 1. Cajet. 2. 2. q. 100. a. 6. aliòsque nonnullos, quos citat & sequitur Castrop. l. c. p. 22. num. 5. quatenus docent, quòd, dum tradito Beneficio, pretium pro eo promissum traditum non est, adhuc incurri pœnas, adeòque supponunt, in eo casu adhuc esse verbalem Simoniam. Sed de hoc infra, ubi de pœnis Simonia. Atque ita jam ex priorè sententia rectè infertur, etiam eum, qui ferio promissit temporale pro spirituali, vel contra, & postea accepto spirituali pœnitentià ductus ex parte sua promissum dare vel præstare recusat, Simonia realis aut pœnarum ejus reum non esse, neque in-

justitiam committere, cum conventio & promissio de dando spirituali invalida sit, & consequenter nullam inducat obligationem. Multòque minus etiam Simoniam mentalem committit, qui fide solum promittit dare spirituale pro temporali vel contra sine animo implendi aut se obligandi, nisi quoad actum externum, quamvis alter deceptus acceptans promissionem committat Simoniam mentalem, & uterque à Judice puniri possit (intellige pœnâ arbitrariâ; cum pœna nulla ordinaria statuta Simonia mentali) Pirh. b. t. n. 9. Suar. l. 4. de Simon. c. 42. n. 4. & 5. Tanner. tom. 3. d. 5. de relig. q. 8. du. 2. Laym. l. 4. t. 10. L. ult. §. 6. Wiestn. b. t. n. 18. contra Navar. ad c. fin. b. t. n. 10. in quantum is censet, fide promittentem committere quoque Simoniam, quia promissione licet ficta, intendit obligare alterum ad conferendum spirituale. De cætero ad Simoniam non requiritur, ut temporale & spirituale simul tradantur, sed sufficit, ut unum post aliud, etiam longum tempus, v. g. annum, tradatur, asserit Reiffenst. b. t. n. 23. manere eam mentalem vel conventionalem, donec ex utraque parte, saltem inchoativè, fiat traditio, & tunc ab eo momento evadat primò realis, quoad pœnas tamen retrahatur ad tempus pactionis præteritæ. Sed de hoc quoque infra, ubi de pœnis. Præter has Simonia species datur & alia, nempe Simonia confidentialis, verùm de hac accuratè & fusè à me actum in foro Benefic. p. 3. q. 735. Ubi num. 1. quo Jure inducitur & qualiter committatur. num. 2. quòd ejus materia sit solum Beneficium Ecclesiasticum. num. 3. per quas actiones committatur. n. 4. qualiter non committatur in permutatione Beneficiorum. n. 5. quid specialiter requiratur, ut committatur in resignatione Beneficiorum. num. 6. quòd in hac re Simonia habeat rationem pretii.

CAPUT II.

De Materia Simonia, merce nimirum, quæ datur, & pretio, pro quo datur spirituale.

Quæst. 72. Quæ veniant in Simonia nomine mercis & pretii, & hoc quotuplex?

1. **R**esp. Ad Primum: Nomine mercis in omni Simonia necessariò venit res spiritualis, vel spirituali annexa, pro qua datur temporale tanquam pretium. Talia in specie, de quibus in præsentè cap. Quæritur, an rationem mercis habeant, & qualiter circa ea committatur Simonia, juxta dicta non solum sunt ipsa, quæ in se sunt intrinsecè vel annexivè & respectivè spiritualia, ut præter gratiam sanctificantem, dona Spiritus Sancti, Characterem sacramentalem ipsaque Sacramenta missam, & Reliquias Sanctorum, sunt variæ potestates & jura, v. g. Beneficium, Jus Pensiones percipiendi, Jus patronatus seu præsentandi, Jus Jurisdictionis, Jus decimandi, Jus Sepultura, Potestas conficiendi & conferendi Sacramenta & similia. Et præter hæc etiam variæ actiones circa hæc ipsa versantes, v. g. Beneficiorum Provisio per Præsentationem, Electionem, Collationem, Confirmationem, Resignationes, Permutationes, Transactiones, Reservationes, item Administrationes Sacramentorum, Prædicatio Verbi Dei, &c.

2. Resp. Secundo: Nomine pretii in Simonia venit communiter res temporalis, quæ pro re spirituali vel ei annexa datur vel præstatur. Et quidem in Simonia Juris Divini non solum pecunia, sed & res quæcumque temporalis, in Simonia verò Juris Ecclesiastici etiam res spiritualis rationem pretii quandoque habet; dum datur pro alia re spirituali, uti contingit in permutatione Beneficiorum facta sine autoritate Superioris. Extra Materiam vero beneficalem etiam propria autoritate dando spirituale pro spirituali v. g. Reliquias pro Reliquiis, Missam pro alia re spirituali, eò quòd tunc rei sacra irrogetur injuria, adeòque merito Jure prohibitum. Suarez de Simon. l. 4. c. 31. n. 20. Pirh. b. t. n. 124. Reiffenst. n. 58. Vocari autem solet hoc pretium, *Simoniacum munus*. Quod aliàs tribus modis accipi solet, primo pro munere gratuito, secundo pro officio; tertio pro onere seu obligatione, in quo sensu hic accipitur.

3. Respondeo tertio: Dividitur sic sumptum trifariam, juxta Canon. 114. caus. 1. q. 1. in munus à manu, in munus ab obsequio, & munus à lingua. Nomine muneris à manu, non venit sola pecunia, etsi hæc aliàs propitiissimè sit pretium, arg. *L. quod si servus, §. fin. L. si res. ff. de in rem verso*. Sed & quævis alia res temporalis, pretio æstimabilis, uti

litatem